

Letošní farní besedy zahájíme dalším biblickým setkáním, přijede mezi nás Jaroslav Brož a adventní beseda je domluvena s Josefem Hřebíkem, oba jsou biblisté z Katolické teologické fakulty UK v Praze. Nedávno také byl vydán karmelitánským nakladatelstvím nový [Pentateuch](#) – revidovaný liturgický text s bohatým poznámkovým a aparátem, loni český překlad

[Jeruzalémské bible](#)

, která před tím vycházela v jednotlivých pracovních svazcích. Tisknou se i obsáhlé moderní komentáře (Sacra Pagina); vedle těchto katolických překladů vyšlo ve velkém nákladu pozoruhodné dílo –

[Bible - Překlad 21. století](#)

... většina křesťanů má v knihovně

[Český ekumenický překlad bible](#)

(pořízený v letech 1961 - 1979).

A snad je to i příležitost – a svým způsobem je to i premiéra – připomenout nejstarší biblickou památku zdejšího regionu – **Bibli kutnohorskou z roku 1489** - dílo tiskaře Martina z Tišnova. Shodou okolností právě faksimile této bible byla předána jako dar Benediktu XVI. při loňské návštěvě u nás. Dnes se jeden z výtisků (ve světě se jich eviduje v různém stupni zachování

pouze kolem čtyřiceti) nachází ve slánském muzeu. Tento prvotisk měla kdysi v majetku rodina Durasova v Želenicích.

Kutnohorská bible vznikla poměrně brzy po vynalezení knihtisku, přičemž vlastní text staročeské bible ještě před tiskem prošel tzv. IV. jazykovou redakcí, předchozí proběhla v době husitské. Úplná bible má 606 listů, na kterých můžeme obdivovat 116 dřevořezů; pro její obrazovou výzdobu se staly vzorem ilustrace německé bible z roku 1483 (Biblia Germanica, Norimberk), které mimochodem zdobí i zmíněné katolický překlad Pentateuchu (2006), na jehož překladu se podíleli naši oba podzimní hosté.

Slánský exemplář Kutnohorské bible obsahuje na 62 dřevořezů; je tedy neúplný. Chybí celá

kniha Genesis, kniha Tobíáš a několik dalších částí Nového zákona; některé z nich byly dopsány. Poutavá je i historie tohoto prvotisku, který se po dlouhou dobu nacházel, jak jsme uvedli, v usedlosti čp. 1 v **Želenicích**, pak se na čas přesunul do Kralup nad Vltavou a poté jej získal slánský MUDr. Ferdinand Suk, jenž bibli nakonec věnoval slánskému muzeu. Její stav byl velmi špatný, ale v roce 1952 péčí muzejníka Jarky Rusa († 1966) byla restaurována, nově svázána a porovnána s úplným originálem z pražského Národního muzea, práci dokončil na sv. Annu v roce 1952, jak sám v závěru bible konzervátor poznamenal ... Díky jeho úsilí je tedy ve sbírkách muzea výjimečná památka českého písemnictví.

Nejstarší tištěná bible našeho vikariátu

Napsal uživatel Vladimír Příbyl

Pátek, 08 Srpen 2008 23:32 - Aktualizováno Neděle, 13 Prosinec 2020 13:29

Na tuto bibli se můžeme podívat z několika úhlů. *Biblista* prověří její úplnost, podle pořadí knih bude konstatovat, že vychází z Vulgáty (tzn. latinského překladu z původních jazyků, hebrejštiny a novozákonní řečtiny, který pořídil sv. Jeroným kolem r. 400); pozdější Kralická bible byla překládána z původních jazyků. Dále při čtení posoudí, nakolik je český překlad věrný originálu, zda šlo o překlad doslovný, nebo zda usiloval překladatel spíše o vystižení smyslu biblického textu. Samozřejmě, že pro exegezi nemá již přirozeně význam, jsou po ruce moderní komentované překlady, nicméně máme před sebou zajímavou tradici předávání posvátného textu generacemi v českém jazyce.

Bo

hemista

bude sledovat úroveň jazykového vyjádření a vývoj jazyka.

Historik

se bude snažit nalézt původního majitele a zkoumat prostředí, v němž byla čtena, a navíc ocení patinu stáří, kterou na sobě bible dodnes nese, a to včetně řady přípisů v textu. Bude zkoumat, zda byl text později ušetřen cenzurních zásahů doby pobělohorské – škrty v pasážích, kde se připomíná motiv Těla a Krve Páně (např. 1. Kor. 10,18), které byly využívány husitskými teology v jejich argumentaci, nebo začernění části vyobrazení – například papežská tiára na hlavě draka z novozákonní Apokalypsy. Několik takových případů jsme našli u dalších starých tisků českých biblí ze slánského muzea, nikoliv však na stránkách Kutnohorské bible. Nebo bude posuzovat, nakolik se do bible promítla historie husitských válek – na vyobrazeních vidíme často vítězit ubohé nad rytíři, řada příkladů husitských zbraní nebo odpor k Římu, což symbolizuje jedno z vyobrazení v Apokalypse, kde vidíme na zemi poraženého papeže s tiárou na hlavě.

A

muzejní pracovník

bude zkoumat vazbu, papír, zda se jedná o první, nebo druhé vydání.

Historik umění

ocení výtvarnou jistotu autora dřevořezů, na jedné straně je to jeho lapidární vyjádření v ilustracích a na druhé straně péče o detail.

Nejstarší tištěná bible našeho vikariátu

Napsal uživatel Vladimír Příbýl

Pátek, 08 Srpen 2008 23:32 - Aktualizováno Neděle, 13 Prosinec 2020 13:29

Nejstarší tištěná bible našeho vikariátu

Napsal uživatel Vladimír Přibyl

Pátek, 08 Srpen 2008 23:32 - Aktualizováno Neděle, 13 Prosinec 2020 13:29

[Mapa: Nejstarší tištěná bible našeho vikariátu v Kyase \(P. D. S.\)](#)

Nejstarší tištěná bible našeho vikariátu

Napsal uživatel Vladimír Příbyl

Pátek, 08 Srpen 2008 23:32 - Aktualizováno Neděle, 13 Prosinec 2020 13:29

